



# MOCNEJŠA OSAMOSVOJITEV KOMUN

Z nota, ki jo je pred dnevi poslal sovjetski premier Hruščev amerišskemu predsedniku Eisenhowerju glede Tajvana, so se hudo zaostriili odnosi med obema državama. Ameriška vlada je zavrnila pismo Hruščeva in označilo njegovo vsebino za nemogočo v odnošajih med obema državama. Sovjetski krogi pravijo, da pomeni odklonitev nov dokaz, da meriški krogi nečesto poslušati glasa pameti.

**POGAJANJA V VARSAVI**  
pa se medtem nadaljujejo, čeprav jim diplomati ne obetajo kdo ve kakšnih koristi. Kitajsko obrambno ministrstvo je pred dnevi znova sporočilo, da so tri ameriške ladje kršile kitajske ozemelske vode, s čimer se je število kršitev povečalo na devet primerov. Kitajska vlada je namreč razširila svoje ozemelske vode na 12 milj. ZDA pa niso priznati tega sklepa in vztrajajo pri mednarodno določenem pasu, ki znaša tri morske milje. Posebne pozornosti je bil deležen tudi posvet vojaških voditeljev na Formozu, na katerem so govorili o obrambi Formoze in Tajvana. Vsekakor pomeni ta zaplet na Srednjem vzhodu nadaljnje povečanje vojne nevarnosti in vsako dodajanje ognja k sedanjemu požaru bi utegnilo povzročiti katastrofalne posledice.

**SPREJEM KITAJSKO V OZN**  
se je, kot je videti, spet odložil. Poslovni odbor Generalne skupščine OZN je namreč odločil, da letos ne bi razpravljali o kitajskem sprejemu v OZN. Vendar so Indija in šest drugih azijsko-afriških držav zahtevale, naj Generalna skupščina sama odloči o tem. Ko je začela Generalna skupščina razpravljati o kitajskem sprejemu v OZN, je več govornikov poudarjalo, da ni moč več odlašati s to zadevo, ker vlada na otoku ne more več predstavljati tako velikega naroda. Mnogo držav je podprlo indijski predlog, ki zahteva, naj Generalna skupščina resno presodi sprejem Kitajske v OZN.

## PRVA ALŽIRSKA SVOBODNA VLADA

Pred dnevi so v Kairu ustanovili prvo alžirsko vlado. Predsednik začasnega alžirske vlade je Ferhat Abbas, ki je poudaril, da je vlado sestavil izvršni komite osvobodilnega gibanja. Vlada bo te dni pripravila deklaracijo, v kateri bo navedla razloge, zakaj so se odločili ustanoviti telo državniškega pomena in ukrepe, ki jih namerava storiti, da bi prenehala vojna. Začasno alžirsko vlado so že priznale ZAR, Jordanija, Libija in Irak, v kratkem pa jo bodo priznale še mnoge druge države.

## POLOŽAJ V LIBANONU

Libanonska vlada je pred dnevi odstopila, njen predsednik pa se mudi v Turčiji. Nova vlada bo sestavljena te dni, ker je prevzel postle predsednika republike general Sahab. Ameriško posvetstvo v Libanonu pa je zaostrolo varnostne mere. V glavnem mestu Libanonu pa je prišlo do streljanja, uporniki pa so bojda znova zasedli svoje položaje.

## NORVEŠKI OBISK V JUGOSLAVIJI

Včeraj je prisel na državniški obisk v Jugoslavijo norveški ministrski predsednik Gerhardsen. Pri nas bo imel vrsto razgovorov z našimi voditelji.

## VREME

ZA ČAS OD 25. IX. DO 5. X. V drugi polovici tekočega tedna bodo prešle še Slovenijo močne padavine z ohladičev (sneg do višine tisoč metrov), nato več dni zaporedno lepo vreme in postopno topleje. V začetku oktobra nekaj dni nastopila hladnejša vreme, a le malo padavin, ki bodo v glavnem le krajevne značaja.

Zadnje faze se opaža vse krepkejša inicijativa komun v mnogih poslih. Tako je opaziti posebno podjetnost v urejanju tržišč in dvigavanju občin proizvodnih možnosti. Koristno bo, če se zadržimo pri nekaterih posameznostih, ki pričajo o tem. Dejstvo je, da je komunalni sistem v celoti dal številne pozitivne rezultate. Medtem pa je značilno za mnoge kraje, da so pričeli preveč dinamično na zelo široki fronti. Pod silo prilik so se komune znašle pred vrsto težav, ki jih je bilo treba drugo za drugo odklanjati. Vse breme je padlo nanje. Problem preskrbe, stanovanj, zdravja, šolstva, električne energije, vodovodov in kanalizacije, izgradnja poti v najozibljajih oskrbovalnih področjih in še mnogi drugi posli so postali glavna skrb komun. Uspeh vseh del, da se rešijo vsa ta vprašanja, pa ni odvisen samo od kadrov, od ljudi, od njihove sposobnosti in podjetnosti, marveč tudi od dohodkov same komune oziroma od stopnje razvoja njenih proizvodnih moči. In tako so v mnogih komunah, namesto da bi najprej začeli sistematično delati na tem, da dvignejo proizvodnjo, da ustvarijo sredstva, da se gospodarsko okrepe, pa so začeli z vsami tistimi težavami, ki so v komunah čakale, da pridejo na vrsto, in pogosto so se vseh teh vprašanj lotili naenkrat. Tako so na primer začeli urejati trg, ne da bi hkrati delali na povezovalni trgovine s proizvajalci zaradi povečanja kmetijske proizvodnje. Istočasno so na drugi strani začeli uvajati neke novosti pod geslom »izboljšanje življenjskega standarda«, čeprav ni bilo zato nobenih ekonomskih pogojev. Torej, šli so preko osnovnih, najbolj nujnih potreb prebivalstva in začeli ustanavljati take institucije, niso pa najprej koncentrirali vse aktivnosti na proizvodnjo, na gospodarsko krepitev vsake gospodarske enote v komunah, na izkoriščanje skritih rezerv, da bi tako ustvarili materialne osnove za zadovoljitev družbenih potreb.

Razumljivo je, da v takli situaciji ni mogoče govoriti o hitrem napredovanju. Taka praksa je hitro preprečala njene

inicijatorje, da s tem v določenem času ni mogoče nekaj več doseči. Takrat so pričeli drugače, in to brez naglice, brez navora, da se vse reši preko noči — in tako danes ni majhno število takih komun, v katerih z mnogo sniisla in resnostjo delajo na povečanju proizvodnje, in to s pomočjo povečanja storilnosti dela, s krepitvijo odgovornosti in discipline v gospodarskih organizacijah, z uporabljanjem novih metod dela in s čim popolnejšim izkoriščanjem za dvig proizvodnje.

Komune so z novim zakonom o razdelitvi skupnih dohodkov kajpak zainteresirane na delu svojih podjetij in ni redek primer, da se vse bolj mešajo v delo kolektivov. To je dobro in tako se je produktivnost ponekod začela tako naglo dvigati, da se približuje celo evropskemu povprečju. Tako na primer lahko pohvalimo delovni kolektiv rudnika Velenje, kjer so med prvimi v državi uspeli v tem toliko, da so dosegli povprečen zaslužek 28 tisoč dinarjev mesečno na posameznega delavca. V drugih občinah teže spej za tem, da čimbolje kontrolirajo trgovino, da na ta način izboljšajo življenjski standard prebivalstva. Vse večje je število ljudskih odborov, ki se oglašajo za kredit za nakup tehnične opreme v trgovini, razen tega mnoge komune ustanavljajo specialna podjetja, ki razpolagajo z zalogami določenega blaga. Na ta način so sposobne, da v določenem trenutku intervenirajo na trgu. Komunah je na ta način v stanju, da regulira položaj v pogledu cen in normalne preskrbe. V tem pogledu se opaža vse večja inicijativa v Beogradu, Nišu, Novem Sadu, Kragujevcu, Titovih Ulicah, Požarevcu, Zrenjaninu in drugih velikih mestih in potrošniških centrih.

V mnogih drugih komunah je opaziti podobno zanimanje. Zahvaljujoč se svoji vse večji gospodarski sposobnosti, se komune vse hitreje kot nekoč otrsajo administrativnega upravljanja v svojih pisarnah. In še mnoge druge odlike so značilne za njihovo delo.

Zika Todorović

## IZ HRASTNIKA

# Seminarji za člane ZK do konca leta

1. septembra so se v Hrastniku začeli seminarji za člane ZK hrastniške občine. Seminarji trajajo po teden dni in so vsak dan od 16.—19. ure v Puharjevem domu. Na enem seminarju sodeluje po 35 ljudi, ki predložijo program ZKJ. Studij kongresnega gradiva in programa ZKJ so razdelili na šest tem, ki jih podajajo člani ideološke komisije pri občinskem komiteju ZK Hrastnik, ki so se udeležili posebnega seminarja v Vevčah.

Po predvidenem programu, izdelanem na občinskem komiteju ZK Hrastnik, se bodo do konca leta udeležili seminarjev vsi hrastniški komunisti in se na ta način podrobno seznanili s programom ZKJ. Razen komunistov bodo seminar obiskovali tudi vodstveni tovariši osnovnih oziroma terenskih in vsakih organizacij, Socialistične zveze, predsedniki delavskih svetov in upravnih odborov

hrastniških podjetij, predsedniki različnih društev in množičnih organizacij, in drugi.

Vse kaže, da tak način obravnavanja programa ZKJ ustreza hrastniškim komunistom, saj so vsi doslej končali seminarji pokazali koristnost skupnega dela. Razprave po vseh predavanjih so zelo dobre in komunisti hrastniške občine skušajo ob študiju in razpravah govoriti tudi o hrastniških zadevah in pozitivni dela v različnih družbenih institucijah.

Te dni pa pripravljajo občinski odbor Socialistične zveze v Hrastniku podoben program študija kongresnega gradiva za vse člane Socialistične zveze, zato se obeta v prihodnjih mesecih v hrastniški dolini živahna politična dejavnost. Ker bodo prihodnji mesec tudi hrastniški prosvetni delavci obravnavali program ZKJ in svoje delo v zvezi s šolsko reformo, bo v Hrastniku bližnja jesen in

zima v celoti posvečena temeljitemu spoznavanju dela VII. kongresa in programa ZKJ.

(v)

## Kako se v Hrastniku pripravljajo

# za preskrbo z ozimnico

V Hrastniku je bila nedolgo tega širša seja sveta za blagovni promet, kjer so se temeljito pogovorili o preskrbi prebivalstva z ozimnico. Na tej seji so se domenili, da bodo trgovska podjetja takoj zbrala podatke o potrebah po krompirju in sadju, ter si nato s pogodbenimi s proizvajalci zagotovila potrebne količine ozimnice po najugodnejših pogojih. Nadalje so sklenili pri vseh trgovskih podjetjih ustanoviti posebne komisije, sestavljene iz zastopnikov svetov potrošnikov, sindikatov in delavskih svetov, ki bodo nudili pomoč v pripravi za preskrbo z ozimnico bodisi z obveščanjem ali pa na druge načine. Med važne sklepe seje sveta za blagovni promet je štel tudi odločitev, da bo trgovsko podjetje »Postrežba« organiziralo redno prodajo sadja in zelenjave na tržnici v zgornjem delu Hrastnika, trgovsko podjetje »Preskrba« pa v lokalni v Spodnjem Hrastniku. Če bo ta odločitev kmalu uresničena, hrastniški potrošniki ne bodo več odvisni od posameznih prodajalcev na tržnici, ki zahtevajo za sadje in zelenjavo najvišje cene, ker jim nihče ne konkurira.

Na upravi trgovskega podjetja »Potrošnik« zagotavljajo, da bodo pred kratkim bila v Zagorju celodnevna konferenca prosvetnih delavcev zagorske občine. Koristen in pomemben dogovor profesorjev in učiteljev zagorskih šol je organiziral občinski odbor Socialistične zveze, ki je sodil za nujno potrebno seznaniti prosvetne delavce s splošnimi družbenimi načrti zagorske komunice.

Zagorskim šolnikom je med drugim uvodoma spregovoril predsednik občinskega odbora Socialistične zveze, ki je poudaril, naj konferenca pripomore k odpravi najrazličnejših slabosti in pomanjkljivosti, očitanih našim šolam v preteklih letih, vendar očitki doslej niso imeli pravih osnov, ker kritiki niso pravilno povedali, kako naj delajo prosvetni delavci v skladu z našimi splošnimi družbenimi načrti, v katere je vključeno tudi naše šolstvo.

Kot rečeno, je konferenca dala odgovor na vrsto vprašanj in jasno začrtala mesto in vlogo prosvetnega delavca v naši družbeni stvarnosti. Hkrati pa so prosvetni delavci spoznali, da skupnost budno spremlja njihove napore, ki

## Razširjeni plenum obč. kom. ZK v Zagorju

ZAGORJE, 23. sept. V prostorih občinskega ljudskega odbora je bil danes razširjeni plenum obč. komiteja ZK Zagorje, na katerem so obravnavali zagorsko gospodarsko zagorske občine v I. polletju.

O izpolnjevanju družbenega načrta zagorske občine je poročal predsednik Rado Taufer, nakar se je razvila razprava, o kateri bomo podrobneje poročali v naslednji številki. (v)

## IZ KERAMIKE V TUJINO

»Keramika« na Izlakah, ki je bila še pred nekaj leti tik pred opustitvijo dela, je lepo napredovala. Prebila se je skozi največje težave, njene kvalitativne izdelke pa so postali znani že daleč na tujem, na Poljskem in v Avstriji. Proizvodnja še naprej narašča in vsi Zagorjani so zdaj ponosni nanjo. Tudi deklica na sliki, ki je zavzeta z deli pri izdelovanju obližij električnih varovalnih patron.



## »PARADAJZ« ZASAVSKEGA TEDNIKA

Trik? Prvoaprilska šala? Ne, povsem običajen posnetek našega fotoreporterja z resnično neobičajnim motivom. Paradiznik je zrasel na vrtu trboveljskega rudarja v Suštarjevi koloniji in je težak natančno 1 kg in 15 dg. Priznajte, da bi bil plod kmalu večji od glave naše deklice.

# Rašica pred sedemnajstimi leti

V partizanski vasi Rašici v bližini Ljubljane se je v nedeljo zbralo nad 30.000 ljudi na partizanskem slavu, posvečenem 17-letnici ustanovitve Kamniškega bataljona in počasi prve uporne slovenske vasi. Partizanske slovesnosti se je udeležilo tudi 30 preživelih borcev Kamniškega bataljona, ki so stali na čelu s svojim prvim komandantom dr. Marjanom Dermastjo na častnem mestu pred tribuno.

Partizanskega shoda v Rašici pa so se udeležili tudi visoki državniški, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Franc Leskošek-Luka, predsednik Izvršnega sveta LRS Boris Kraigher, član ZIS dr. Marjan Breclj, generalni major JLA Ratko Vujović in druge visoke osebnosti. Potem ko je prvi komandant

pred tribuno. Partizanskega shoda v Rašici pa so se udeležili tudi visoki državniški, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Franc Leskošek-Luka, predsednik Izvršnega sveta LRS Boris Kraigher, član ZIS dr. Marjan Breclj, generalni major JLA Ratko Vujović in druge visoke osebnosti. Potem ko je prvi komandant

Kamniškega bataljona dr. Marjan Dermastja raportiral prvemu komandantu slovenskih partizanov Francu Leskošku-Luki, je leta, burno podpravljen, spregovoril zbrani množici. Med drugim je dejal, da je bilo področje ljubljanskega Posavja in bivšega kamniškega okraja že v stari Jugoslaviji žarišče naprednega gibanja. Zaradi tega ni čudno, da se je prav na tem področju razplamtel prva oborožena množična vstaja proti okupatorju v Sloveniji. Nadalje je tovariš Luka govoril tudi o napredku, doseženem v novi Jugoslaviji, in o gonih, ki jo vodijo proti naši socialistični državi nekateri ljudje na Vzhodu. Dejal je, da živijo v Jugoslaviji trdoživci ljudje, ki bodo vzdržali tudi to gonjo.

Po govoru tovariša Leskoške je na vrhu nad Rašico dr. Marjan Dermastja odkril novi razgledni stolp in spominsko ploščo, v Rašici sami pa je zvezni ljudski poslanec Janez Stanovnik odkril spominski kamen o tragediji pred 17 leti, ko so Nemci zažgali uporno slovensko vas.

V Rašici so tudi sprejeli »Stafeto mladega rodu«, ki je v rokah 3.000 mladincev in mladink obšla celo področje, kjer so delovali in se borili borci Kamniškega bataljona.

## Konferenca prosvetnih delavcev zagorske občine

# Jasno začrtana vloga

Pred kratkim je bila v Zagorju celodnevna konferenca prosvetnih delavcev zagorske občine. Koristen in pomemben dogovor profesorjev in učiteljev zagorskih šol je organiziral občinski odbor Socialistične zveze, ki je sodil za nujno potrebno seznaniti prosvetne delavce s splošnimi družbenimi načrti zagorske komunice.

Zagorskim šolnikom je med drugim uvodoma spregovoril predsednik občinskega odbora Socialistične zveze, ki je poudaril, naj konferenca pripomore k odpravi najrazličnejših

slabosti in pomanjkljivosti, očitanih našim šolam v preteklih letih, vendar očitki doslej niso imeli pravih osnov, ker kritiki niso pravilno povedali, kako naj delajo prosvetni delavci v skladu z našimi splošnimi družbenimi načrti, v katere je vključeno tudi naše šolstvo.

Kot rečeno, je konferenca dala odgovor na vrsto vprašanj in jasno začrtala mesto in vlogo prosvetnega delavca v naši družbeni stvarnosti. Hkrati pa so prosvetni delavci spoznali, da skupnost budno spremlja njihove napore, ki

jih vlagajo v eno izmed najvažnejših področij družbene dejavnosti. V razpravi so šolniki izmenjali najrazličnejše izkušnje in poglede iz svoje prakse, obenem pa se seznanili tudi z načrti občinskega odbora SZDL pri razvijanju družbenega življenja v Zagorju.

V popoldanskem delu konferenca so se šolniki pogovorili o izvajanju učnih programov na zagorskih šolah, zlasti o načinu dela v reformiranih šolah in poslušali referat o varšavi Lubiča o tehnični vzgoji mladega rodu. (v)







● FILM ● FILM ● FILM ● FILM ● FILM ● FILM ● FILM ●

5. oktobra sov. film »NOVOLETN  
PLES«.

